

نقش هوش اخلاقی در پیش بینی اخلاق تحصیلی دانشجویان دانشگاه فرهنگیان با نقش میانجی هوش معنوی

سیدعلیرضا قاسمی^۱، مینومیری^{۲*}

چکیده

هدف: بررسی عوامل مؤثر بر رعایت اخلاق تحصیلی همواره مورد توجه پژوهشگران این حوزه است بنابراین پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه هوش اخلاقی و اخلاق تحصیلی با نقش میانجی هوش معنوی صورت گرفت.

مواد و روش‌ها: پژوهش حاضر، توصیفی و از نوع همبستگی بود. جامعه آماری پژوهش، کلیه دانشجومعلمان دانشگاه فرهنگیان خراسان جنوبی در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱، به تعداد ۲۶۱۲ نفر بودند که با روش نمونه‌گیری تصادفی و بر اساس جدول کرجسی و مورگان، ۳۳۶ نفر، پرسش‌نامه‌های هوش معنوی کینگ (۲۰۰۸)، هوش اخلاقی لیک و کیل (۲۰۰۵) و اخلاق تحصیلی گل‌پرور (۱۳۹۴) را پاسخ دادند. از آزمون ضریب همبستگی پیرسون و رویکرد معادلات ساختاری و نرم‌افزارهای SPSS نسخه ۲۶ و Smart PLS نسخه ۳ جهت تحلیل داده‌ها استفاده شد.

یافته‌ها: بررسی‌ها نشان می‌دهد تمامی ضرایب مسیر مستقیم مربوط به رابطه بین هوش اخلاقی با هوش معنوی و اخلاق تحصیلی دانشجویان، مثبت و معنی‌دار است ($p < 0/01$). هم‌چنین نتایج نشان داد مدل رابطه بین هوش معنوی با اخلاق تحصیلی، مثبت و معنی‌دار است ($p < 0/05$). نتایج نشان داد که ضریب مسیر رابطه غیرمستقیم بین هوش اخلاقی با اخلاق تحصیلی، از طریق متغیر میانجی هوش معنوی، در سطح آلفای ۰/۰۵ معنی‌دار است ($p < 0/05$). مجموعاً حاصل‌شدن مقدار ۰/۶۶۸ برای GOF نشان از برازش کلی مدل پژوهش دارد.

نتیجه‌گیری: نتایج پژوهش ضمن اشاره به نقش کلیدی هوش معنوی و اخلاقی در رشد اخلاق تحصیلی دانشجویان، ضرورت متغیرهای مذکور را متوجه متصدیان و برنامه‌ریزان نظام آموزش عالی کشور می‌کند.

کلمات کلیدی: هوش معنوی، هوش اخلاقی، اخلاق تحصیلی، دانشجویان

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی، گروه روانشناسی، دانشگاه بیرجند، بیرجند، ایران..
۲. گروه آموزش روانشناسی و مشاوره، دانشگاه فرهنگیان، صندوق پستی ۸۸۹-۱۴۶۶۵، تهران، ایران.

مقدمه

تحصیل همانند هر فعالیتی از آداب و اخلاقی برخوردار است که با انتقال از هر مقطع تحصیلی به مقطعی دیگر، این آداب از اهمیت بیشتری برخوردار می‌شود (۱). اخلاق دانشی است که الگوهای رفتار ارتباطی افراد را در قبال خویش و دیگران تنظیم می‌کند (۲). در رویکرد اسلامی، اخلاق، علمی است که به ارزش‌گذاری صفات و افعال انسانی می‌پردازد (۳). در همین راستا، یکی از شاخه‌های اخلاق که همواره مورد توجه پژوهشگران و متخصصان تعلیم و تربیت بوده است، اخلاق تحصیلی^۱ است (۴ و ۵). اخلاق تحصیلی به معنای پایبندی و پیروی از ارزش‌هایی نظیر تقلب نکردن، رعایت صداقت، درستکاری و پیروی از آموزه‌های انسانی و اخلاقی برای کسب علم، تعریف شده است (۶). در واقع اخلاق تحصیلی، شامل ارزش‌هایی نظیر صداقت، تکیه بر تلاش و کوشش شخصی در راستای کسب موفقیت تحصیلی، رفتار نوع‌دوستانه و رعایت شأن و احترام دیگران تعریف شده است (۷ و ۸). به عقیده علاجی^۲ (۹)، اخلاق تحصیلی در محیط دانشگاه، مجموعه‌ای از اصول اخلاقی است که اعضای یک جامعه دانشگاهی اعم از دانشجویان و استادان رعایت می‌کنند و می‌توان آن را نوعی قرارداد اجتماعی در میان این افراد قلمداد کرد. با این وجود در محیط دانشگاه، دانشجویان به اشکال مختلف با موقعیت‌ها و تقاضاهایی در محیط دانشگاه مواجه هستند که در آن‌ها، رفتارهای مختلف اخلاقی و غیراخلاقی از خود نشان می‌دهند (۱۰). بر همین اساس، از جمله رفتارهای خلاف اخلاق تحصیلی در دانشگاه‌ها می‌توان به تقلب در امتحانات، درج نام عضوی از تیم که اصلاً در پروژه مشارکت نداشته است، سرقت ایده، سرقت ادبی و شرکت در کلاس به جای فردی دیگر، اشاره کرد (۱۱). موضوع جدید دیگری که در حوزه اخلاق مورد توجه

روان‌شناسان قرار گرفته است، هوش اخلاقی^۳ است (۱۲). هوش اخلاقی، توانایی به‌کارگیری مداوم اصول اخلاقی است که چارچوبی برای رفتار اخلاقی نیز فراهم می‌کند (۱۳). این مفهوم را نخستین بار بوربا^۴ مطرح کرد (۱۴). در تعریف وی، هوش اخلاقی یعنی توانایی درک صحیح از غلط، داشتن اعتقادات محکم اخلاقی و عمل به آن است (۱۵ و ۱۶). در تعریفی دیگر، هوش اخلاقی، به معنای توجه به زندگی انسانی و طبیعت، رفاه اقتصادی و اجتماعی و ارتباطات آزاد و صادقانه است (۱۷) و نشان‌دهنده این واقعیت است که ما اخلاقی یا غیراخلاقی به دنیا نمی‌آییم بلکه باید یاد بگیریم چگونه خوب باشیم (۱۸). یادگیری برای خوب بودن شامل ارتباطات، بازخورد عاطفی، جامعه‌پذیری (۱۹) و آموزش است که هرگز پایان‌پذیر نیست (۲۰). به عقیده نامدار و همکاران (۲۱)، هوش اخلاقی شامل یادگیری، کسب مهارت‌های فکری، جسمی و سازگاری با محیط است. این مهارت‌ها شامل صداقت، مسئولیت‌پذیری، شفقت، احترام، ادب، مدارا و انصاف است (۲۲). پژوهش‌های صورت‌گرفته حکایت از رابطه مثبت هوش اخلاقی و اخلاق تحصیلی دانش‌آموزان دختر (۲۳)، بهزیستی روان‌شناختی مدیران مدارس (۲۴)، بهبود پرخاشگری و نوع‌دوستی کودکان زیر ۷ سال (۲۵)، تاب‌آوری دانشجویان (۲۶)، کاهش رفتارهای جنسی پرخطر در دانشجویان (۲۷)، انسجام روانی دانش‌آموزان پسر (۲۸)، رفتارهای مراقبتی پرستاران (۲۹)، شفقت نسبت به خود در دانشجویان (۳۰)، مسئولیت‌پذیری اجتماعی و انگیزه پیشرفت دانشجویان (۳۱)، اخلاق حرفه‌ای پرستاران (۳۲) و کاهش فرسودگی شغلی کارکنان اورژانس (۳۳) دارد. یکی از مباحث مرتبط با معنویت که در روان‌شناسی و علوم تربیتی مورد توجه قرار گرفته است، هوش معنوی^۵ است (۳۴ و ۳۵). هوش معنوی، ترکیبی از عناصر هوش و معنویت

3. Moral intelligence

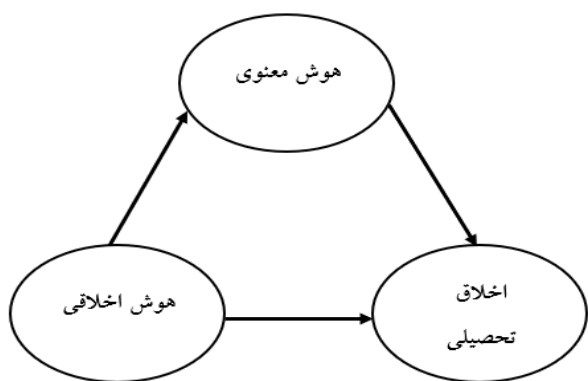
4. Borba

5. Spiritual Intelligence

1. Academic ethics

2. Alajami

با توجه به مرور پیشینه پژوهش در داخل و خارج ایران، تاکنون پژوهشی، ارتباط میان هوش اخلاقی و معنوی و اخلاق تحصیلی در جامعه آماری دانشجویان را بررسی نکرده است از این رو با توجه به فرضیه مطرح شده و هم‌چنین خلأ پژوهشی موجود، مطالعه حاضر با هدف بررسی نقش هوش اخلاقی در پیش‌بینی اخلاق تحصیلی دانشجویان دانشگاه فرهنگیان با نقش میانجی هوش معنوی، انجام گرفته است. بر همین اساس شکل ۱، مدل مفهومی پژوهش حاضر را نشان می‌دهد.

شکل ۱. مدل مفروض رابطه هوش اخلاقی با اخلاق تحصیلی از طریق هوش معنوی

۲. مواد و روش‌ها

پژوهش حاضر، توصیفی و از نوع همبستگی است. جامعه آماری پژوهش، کلیه دانشجویان معلمان (پسر و دختر) دانشگاه فرهنگیان استان خراسان جنوبی در نیم‌سال دوم تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱، به تعداد ۲۶۱۲ نفر بودند که با روش نمونه‌گیری تصادفی و بر اساس جدول کرجسی و مورگان^۳ (۱۹۷۰)، تعداد ۳۳۶ دانشجوی معلم شامل ۱۸۷ پسر و ۱۴۹ دختر به‌عنوان حجم نمونه، پرسش‌نامه‌های پژوهش را پاسخ دادند. ملاک‌های ورود شامل دانشجو معلم بودن، نداشتن بیماری روانی در پرونده سلامت و داشتن رضایت آگاهانه برای تکمیل پرسش‌نامه بود؛ از سویی دیگر، ملاک‌های خروج شامل تمایل نداشتن به همکاری و رضایت

است (۳۶). این مفهوم را ابتدا استیونز^۱ در سال ۱۹۹۶ مطرح کرد (۳۷). هوش معنوی، به میزان استعداد و توانایی یک فرد برای درک بعد غیرمادی انسان و میزان توانایی او در درک باورهایش اشاره دارد (۳۸) و شامل توانایی حفظ تعادل فکری و آرامش درونی، هدایت شناختی انسان، داشتن عملکردی همراه با بصیرت و مهربانی است (۳۹). طبق آموزه‌های اسلامی، هوش معنوی به معنای به‌کارگیری منابع معنوی و اسلامی در موقعیت‌های روزمره زندگی است (۴۰). در همین راستا، به عقیده وسکونسولوس^۲ (۴۱)، هوش معنوی مجموعه‌ای از توانایی‌ها، ظرفیت‌ها و منابع معنوی است که کاربرد آن‌ها در سبک زندگی زندگی، موجب افزایش انطباق‌پذیری می‌شود. در مجموع می‌توان این‌گونه اظهار داشت که هوش معنوی نوعی سازگاری و رفتار حل مسئله است که بالاترین سطح رشد را در حیطه‌های مختلف شناختی، هیجانی، بین فردی و هم‌چنین اخلاقی را شامل می‌شود و فرد را در راستای هماهنگی با پدیده‌های اطراف و دستیابی به یکپارچگی درونی و بیرونی یاری می‌کند (۴۲ و ۴۳). در بیشتر منابع، برای هوش معنوی چهار مؤلفه شامل تفکر انتقادی وجودی، معناسازی شخصی، آگاهی متعالی و گسترش خودآگاهی در نظر گرفته شده است (۴۴). در واقع، فرد با هوش معنوی بالا دارای انعطاف، خودآگاهی، ظرفیتی برای الهام و شهود دیدگاه کل‌نگر به جهان هستی است (۴۵). در پژوهش‌های صورت‌گرفته رابطه هوش معنوی با عملکرد کاری کارکنان (۴۶ و ۴۷)، سلامت روان بزرگسالان (۴۸)، امیدواری بیماران (۴۹)، کاهش افسردگی (۵۰) و تصمیم‌گیری اخلاقی پرستاران (۵۱) تأیید شده است. با توجه به توضیحات فوق، به نظر می‌رسد می‌توان از طریق میانجی‌گری هوش معنوی، رابطه میان هوش اخلاقی و اخلاق تحصیلی دانشجویان را پیش‌بینی کرد. هم‌چنین

1. Stevens

2. Vasconcelos

3. Krejcie & Morgan

نقش هوش اخلاقی در پیش بینی اخلاق تحصیلی...

آگاهانه و مخدوش بودن پرسش‌نامه‌ها بود. ابزار جمع‌آوری اطلاعات پژوهش، شامل پرسش‌نامه‌های ذیل بودند. شایان ذکر است در این پژوهش موازین اخلاقی شامل اخذ رضایت آگاهانه، تضمین حریم خصوصی و رازداری رعایت شد. هم‌چنین ضمن تأکید به تکمیل تمامی پرسش‌نامه‌ها، شرکت‌کنندگان در خصوص خروج از فرایند تکمیل پرسش‌نامه‌ها و تکمیل نکردن آن‌ها مختار بودند.

ابزار پژوهش

پرسش‌نامه اخلاق تحصیلی: این پرسشنامه را گل‌پرور (۵۲) در سال ۱۳۹۴ تدوین و طراحی کرده است. این پرسش‌نامه ۸ سؤال دارد که بر اساس مقیاس هفت‌درجه‌ای لیکرت (کاملاً مخالفم=۱ تا کاملاً موافقم=۷) تنظیم شده است. هشت سؤال این پرسش‌نامه، رعایت استانداردهای اخلاقی نظیر تکیه بر تلاش‌های شخصی نه دسترنج دیگران و دوری از تنبلی و استفاده از شیوه‌های غیراخلاقی در پشت سر گذاشتن تکالیف و امتحانات را موردسنجش قرار می‌دهد. این پرسش‌نامه بدون خرده‌مؤلفه است و سؤالات معکوس ندارد. در پژوهش یاسمی‌نژاد (۵۳) به منظور تعیین روایی سازه این مقیاس، از روش تحلیل عاملی تأییدی استفاده شد. نتایج تحلیل عاملی تأییدی نشان داد که مدل یک عاملی این مقیاس، از برازش مناسبی برخوردار است و همه سؤالات دارای بار عاملی بالایی بر روی تک‌عامل پرسش‌نامه هستند. هم‌چنین میزان پایایی این ابزار در پژوهش عبدالملکی و همکاران (۵۴) بر اساس ضریب آلفای کرونباخ برابر با ۰/۸۰ محاسبه گردید. در پژوهش حاضر، ضریب آلفای کرونباخ پرسش‌نامه اخلاق تحصیلی مقدار ۰/۹۰ به دست آمد.

پرسش‌نامه هوش اخلاقی: این پرسش‌نامه را لیک و کیل^۱ (۲۰۰۵) تنظیم کرده‌اند. این پرسش‌نامه ۲۰ سؤال دارد

که بر اساس مقیاس پنج‌درجه‌ای لیکرت (کاملاً مخالفم=۱ تا کاملاً موافقم=۵) تدوین و طراحی شده است. بیست سؤال این پرسش‌نامه دارای ۴ زیرمقیاس یا مؤلفه شامل درستکاری، مسئولیت‌پذیری، گذشت و دلسوزی است. روایی صوری و محتوایی و هماهنگی درونی مؤلفه‌های پرسش‌نامه هوش اخلاقی لیک و کیل را نیز متخصصان در مطالعه شاهنده و همکاران (۵۵) و استوار، موسوی و صابر (۵۶) تأیید کرده‌اند. پایایی این پرسش‌نامه در تحقیق خیراندیش و همکاران (۵۷) با روش آلفای کرونباخ، مقدار ۰/۷۶ محاسبه گردید. در پژوهش عرب بافرانی، مصدق و رفیعی (۵۸) میزان پایایی این پرسش‌نامه با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ، مقدار ۰/۹۱ گزارش شد. در پژوهش حاضر ضریب آلفای کرونباخ این پرسش‌نامه ۰/۹۷ به دست آمد.

پرسش‌نامه هوش معنوی: پرسش‌نامه هوش معنوی را کینگ^۲ (۲۰۰۸) طراحی و ساخته است. این پرسش‌نامه ۲۴ گویه یا سؤال دارد و برحسب مقیاس پنج‌گزینه‌ای لیکرت (کاملاً مخالفم=۱ تا کاملاً موافقم=۵) درجه‌بندی شده است. چهار زیرمقیاس یا مؤلفه این پرسش‌نامه عبارت‌اند از: تفکر وجودی انتقادی، آگاهی متعالی، بسط حالت هوشیاری و تولید معنای شخصی. در پژوهش رضایی (۵۹) برای روایی پرسش‌نامه از روایی محتوایی استفاده شد. برای این کار پرسش‌نامه‌های تحقیق علاوه بر کسب نظر استادان محترم راهنما در اختیار چند تن از خبرگان که در حوزه مطالعاتی تحقیق صاحب‌نظر هستند قرار گرفت و در جمع‌بندی نهایی با استادان محترم، اصلاحات لازم صورت گرفت و ابهاماتی که در این رابطه وجود داشت برطرف شد. علاوه بر این‌ها، در پژوهش ذوقی و سلمانی (۶۰)، روایی این پرسش‌نامه مطلوب گزارش شد و پایایی آن از طریق آلفای کرونباخ مقدار ۰/۹۱ محاسبه گردید. هم‌چنین پایایی این ابزار با روش آلفای کرونباخ در تحقیق

2. King

1. Lennick & Kiel

اطلاعات توصیفی شامل میانگین، انحراف معیار، دامنه نمرات، چولگی و کشیدگی متغیرهای پژوهش در جدول ۲ آمده است. برای فراهم آوردن شرایط علمی لازم برای تحلیل‌های بعدی، ابتدا ماتریس همبستگی بین متغیرهای مورد مطالعه در این پژوهش محاسبه شد که این ضرایب در جدول ۲ آورده شده است.

معظمی (۶۱)، میزان ۹۲٪ برآورد گردید. در این تحقیق پایایی پرسش‌نامه با روش آلفای کرونباخ میزان ۹۷٪ برآورد شد.

۳. یافته‌ها

در جدول ۱، اطلاعات جمعیت‌شناختی مربوط به اعضای نمونه مورد مطالعه، شامل سن، جنسیت، سال ورود و رشته تحصیلی ارائه شده است.

جدول ۱. نتایج مربوط به اطلاعات جمعیت‌شناختی اعضای نمونه پژوهش

درصد	فراوانی		
۴۳/۲	۱۴۵	• ۱۸ تا ۲۰ سال	سن
۵۶/۸	۱۹۱	• ۲۱ تا ۲۵ سال	
۵۵/۷	۱۸۷	• مرد	جنسیت
۴۴/۳	۱۴۹	• زن	
۲۳/۲	۷۸	• ۱۳۹۸	سال ورود
۷/۱	۲۴	• ۱۳۹۹	
۴۰/۲	۱۳۵	• ۱۴۰۰	
۲۹/۵	۹۹	• ۱۴۰۱	
۶۴/۴	۲۱۶	• آموزگاری	رشته تحصیلی
۳	۱۰	• دبیری جغرافیا	
۸/۶	۲۹	• دبیری علوم اجتماعی	
۱۲/۵	۴۲	• دبیری تاریخ	
۱۱/۶	۳۹	• مشاوره	

جدول ۲. یافته‌های توصیفی و ماتریس همبستگی بین متغیرهای پژوهش

۳	۲	۱	کشیدگی	چولگی	انحراف معیار	میانگین	
		۱	۱/۱۲۴	-۱/۶۸۱	۱۸/۰۷۲	۸۵/۴۵	۱. هوش اخلاقی
	۱	۰/۸۹۱**	۰/۵۲۰	-۱/۰۰۱	۲۳/۶۲۹	۹۷/۹۲	۲. هوش معنوی
۱	۰/۷۳۶**	۰/۷۷۹**	۱/۸۷۴	-۱/۴۱۳	۱۰/۷۷۶	۴۳/۳۷	۳. اخلاق تحصیلی

* معنی‌داری در سطح ۰/۰۵ ** معنی‌داری در سطح ۰/۰۱

میانگین و انحراف معیار نمرات آورده شده است. براساس نتایج به‌دست‌آمده از جدول ۲ ضرایب همبستگی محاسبه‌شده

در جدول ۲ نتایج همبستگی پیرسون برای بررسی رابطه میان هوش اخلاقی و هوش معنوی با اخلاق تحصیلی، به همراه

نقش هوش اخلاقی در پیش بینی اخلاق تحصیلی...

لازم را دارد. آزمون کرویت بارتلت به منظور آزمون این فرضیه که ماتریس همبستگی یک ماتریس واحدی است به کار می‌رود، چون سطح معنی‌داری مربوط به آزمون بارتلت کوچک‌تر از ۰/۰۵ است بنابراین واحد بودن ماتریس همبستگی رد می‌شود. به منظور بررسی مدل نقش میانجی هوش معنوی در رابطه بین هوش اخلاقی با اخلاق تحصیلی، از مدل‌سازی معادلات ساختاری به روش حداقل مربعات جزئی و نرم‌افزار Smart PLS استفاده شد.

بین هوش اخلاقی و هوش معنوی با اخلاق تحصیلی، مثبت و در سطح آلفای ۰/۰۱ معنی‌دار بود ($p < 0/01$). بر این اساس نتیجه گرفته می‌شود بین هوش اخلاقی و هوش معنوی با اخلاق تحصیلی دانشجویان رابطه مستقیم وجود دارد. در جدول ۳ نتیجه آزمون KMO و آزمون کرویت بارتلت نشان داده شده است. همان‌طور که در این جدول نشان داده شده است اندازه آزمون KMO برای هر سه متغیر بالاتر از ۰/۶ است که نشان‌دهنده این است که ماتریس همبستگی، کفایت

جدول ۳. مقدار KMO و نتیجه آزمون کرویت بارتلت برای ماتریس همبستگی سؤالات

متغیرها	معیار کفایت نمونه KMO	آزمون بارتلت	
		درجه آزادی	معدناداری
هوش اخلاقی	۰/۹۵۸	۱۹۰	۰/۰۰۱
هوش معنوی	۰/۹۷۰	۲۷۶	۰/۰۰۱
اخلاق تحصیلی	۰/۸۹۰	۲۸	۰/۰۰۱

جدول ۴. مقادیر AVE و میزان شاخص‌های پایایی

متغیر	AVE (> 0.5)	پایایی مرکب (> 0.6)	آلفای کرونباخ (> 0.7)
هوش اخلاقی	۰.۹۴۲	۰.۹۸۵	۰.۹۷۹
هوش معنوی	۰.۹۳۱	۰.۹۸۲	۰.۹۷۵
اخلاق تحصیلی	۰.۶۰۶	۰.۹۲۵	۰.۹۰۶

نشان‌دهنده پایایی درونی بالای داده‌های تحقیق است. مقدار آلفای کرونباخ بالاتر از ۰/۷ است که نشانگر پایایی قابل قبول است. همچنین میانگین واریانس استخراجی برای تمامی متغیرهای پنهان بیشتر از ۰/۵ بوده که نشان‌دهنده روایی همگرای مناسب مدل است.

ضرایب پایایی و مقادیر معیار میانگین واریانس استخراج شده (AVE)، در جدول ۴ نشان داده شده است. همه ساختارهای مدل دارای پایایی مرکب بالایی هستند و از شاخص معیار ۰/۶ که باگوزی و یای (۱۹۸۸)، معرفی کرده‌اند، بزرگ‌تر هستند. پایایی مرکب،

جدول ۵. ماتریس فورنل و لاکر برای بررسی روایی واگرا

۳	۲	۱	
		۰.۹۷۱	هوش اخلاقی
	۰.۹۶۵	۰.۸۹۲	هوش معنوی
۰.۷۷۸	۰.۷۳۲	۰.۷۷۶	اخلاق تحصیلی

با توجه به نتایج جدول ۵، مقدار جذر میانگین مقادیر اشتراکی متغیرهای پنهان در پژوهش حاضر که در خانه‌های موجود در قطر اصلی ماتریس قرار گرفته‌اند، از مقدار همبستگی میان آن‌ها که در خانه‌های زیرین و راست قطر اصلی ترتیب داده شده‌اند بیشتر است. این بدان معناست که هر سازه در مدل تحقیق نسبت به دیگر سازه‌ها با شاخص‌های خود در تعامل بیشتری است. این موضوع، روایی واگرای مناسب و برازش مناسب مدل‌های اندازه‌گیری پژوهش را نشان می‌دهد. با توجه به نتایج پایایی، روایی همگرا و روایی واگرا مشاهده می‌شود که مدل‌های اندازه‌گیری مدل معادلات ساختاری پژوهش به نحوی مطلوب، توانایی اندازه‌گیری متغیرهای پنهان پژوهش را دارند بنابراین در ادامه برازش مدل ساختاری پژوهش بررسی می‌گردد.

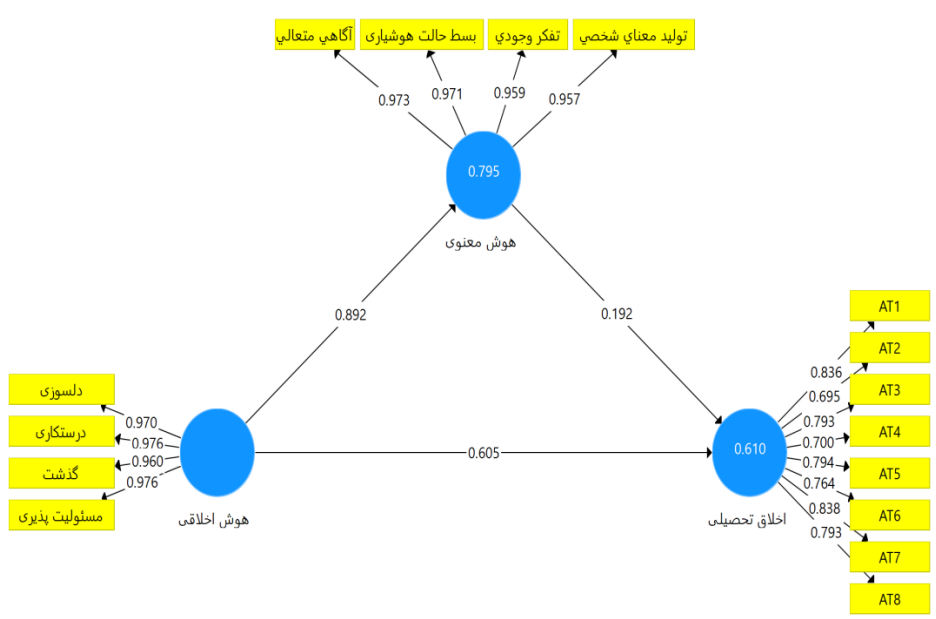
جدول ۶. شاخص‌های برازندگی مدل ساختاری پژوهش

متغیر	R^2	Q^2	GOF
هوش معنوی	۰/۷۹۵	۰/۷۱۵	
اخلاق تحصیلی	۰/۶۱۰	۰/۳۵۲	۰/۶۶۸

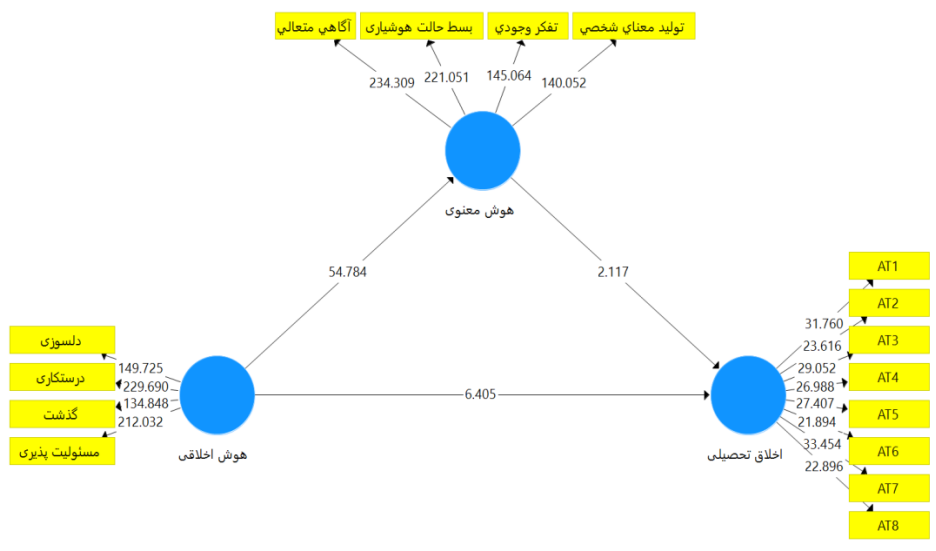
اولین معیار برای بررسی برازش مدل ساختاری ضرایب R^2 مربوط به متغیرهای درون‌زا (وابسته) مدل است. R^2 معیاری است که نشان‌دهنده تأثیر یک متغیر برون‌زا بر یک متغیر درون‌زا

می‌باشد و سه مقدار ۰/۱۹، ۰/۳۳ و ۰/۶۷ به‌عنوان مقدار ملاک به‌ترتیب برای مقادیر ضعیف، متوسط و قوی در نظر گرفته می‌شود. با توجه به نتایج جدول ۶ مقادیر R^2 به‌دست‌آمده مناسب بودن برازش مدل ساختاری پژوهش را نشان می‌دهد. دومین معیار برای بررسی برازش مدل ساختاری پژوهش مقادیر Q^2 متغیرهای درون‌زای مدل است. این معیار قدرت پیش‌بینی مدل را مشخص می‌سازد. سه مقدار ۰/۰۲، ۰/۱۵ و ۰/۳۵ برای این معیار به‌ترتیب بیانگر قدرت پیش‌بینی ضعیف، متوسط و قوی در مورد سازه مربوطه است. با توجه به نتایج جدول ۵ مقادیر Q^2 مربوط به تمامی متغیرهای درون‌زا، از ۰/۱۵ بیشتر است که نشان از قدرت پیش‌بینی قوی مدل دارد. همچنین به‌منظور ارزیابی برازش مدل کلی از معیار GOF استفاده گردید که سه مقدار ۰/۰۱، ۰/۲۵ و ۰/۳۶ به‌ترتیب به‌عنوان مقادیر ضعیف، متوسط و قوی برای GOF در نظر گرفته می‌شود از این رو طبق جدول ۶، حاصل‌شدن مقدار ۰/۶۶۸ برای GOF نشان از برازش کلی مدل پژوهش دارد. اعداد موجود بر روی مسیرها نشانگر مقدار t-value برای هر مسیر است. برای بررسی معنادار بودن ضرایب مسیر لازم است تا مقدار t هر مسیر بالاتر از ۱/۹۶ شود. در این تحلیل مقدار آماره t برای کلیه مسیرها بالاتر از ۱/۹۶ است و در نتیجه در سطح اطمینان ۹۵ درصد معنی‌دار می‌باشند. با توجه به نتایج جدول ۷ ضرایب مسیر مستقیم مربوط به رابطه بین هوش اخلاقی با هوش معنوی و اخلاق تحصیلی مثبت و معنی‌دار است ($p < ۰/۰۱$). همچنین رابطه بین هوش معنوی با اخلاق تحصیلی مثبت و معنی‌دار است ($p < ۰/۰۵$). همچنین نتایج آزمون بوت استراپ نشان می‌دهد که ضریب مسیر رابطه غیرمستقیم بین هوش اخلاقی با اخلاق تحصیلی از طریق متغیر میانجی هوش معنوی در سطح آلفای ۰/۰۵ معنی‌دار است ($p < ۰/۰۵$).

نقش هوش اخلاقی در پیش بینی اخلاق تحصیلی...

شکل ۲. ضرایب مدل در حالت ضرایب استاندارد

شکل ۳. ضرایب مدل در حالت اعداد معنی داری (t-value)

جدول ۷. ضرایب مسیر مستقیم و غیرمستقیم مدل پژوهش

مسیر	بتا	آماره t	سطح معنی داری	آزمون فرضیه پژوهش
هوش اخلاقی ← هوش معنوی	۰/۸۹۲	۵۴/۷۸۴	۰/۰۱	تأیید
هوش اخلاقی ← اخلاق تحصیلی	۰/۶۰۵	۶/۴۰۵	۰/۰۱	تأیید
هوش معنوی ← اخلاق تحصیلی	۰/۱۹۲	۲/۱۱۷	۰/۰۵	تأیید
هوش اخلاقی ← هوش معنوی	۰/۱۷۲	۲/۱۲۱	۰/۰۵	تأیید

۴. بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش هوش اخلاقی در پیش‌بینی اخلاق تحصیلی دانشجویان دانشگاه فرهنگیان با نقش میانجی هوش معنوی انجام شد. نتایج پژوهش نشان داد که مدل پیشنهادی پژوهش در سطح معنی‌داری ۰/۰۱ دارای برازش مطلوب است. به عبارت دیگر، هوش معنوی می‌تواند رابطه بین هوش اخلاقی با اخلاق تحصیلی در دانشجویان را میانجی‌گری کند بنابراین فرضیه پژوهش مبنی بر اینکه هوش اخلاقی از طریق هوش معنوی در رعایت موازین اخلاقی در تحصیل نقش دارد، تأیید می‌شود. نخستین یافته پژوهش مبین آن است که میان هوش اخلاقی و اخلاق تحصیلی دانشجویان، رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد. به بیانی دیگر، هرچه دانشجویان از سطوح بالایی از هوش اخلاقی بهره‌مند باشند، در زمینه تحصیل و مسائل تحصیلی و هم‌چنین در تصمیمات تحصیلی خود، اخلاق را در نظر می‌گیرند و بدین‌وسیله، موجبات رشد اخلاق تحصیلی آن‌ها فراهم می‌شود. این یافته پژوهش با نتایج تحقیقات صورت‌گرفته، همسو است. در تأیید این موضوع، نتایج پژوهش بهلولی و محمودی فخره، حاکی از این است که آموزش هوش اخلاقی بر بهزیستی روان‌شناختی و اخلاق تحصیلی دانش‌آموزان تأثیر مثبت و بسزایی دارد (۵). حیات‌بخش، انتصارفومنی و حجازی در پژوهش خود دریافتند که آموزش‌های هوش اخلاقی در افزایش اخلاق تحصیلی و خودکارآمدی تحصیلی دانش‌آموزان تأثیر دارد (۲۳). نتایج تحلیل ضرایب رگرسیونی در مدل معادلات ساختاری در پژوهش محقق و همکاران نشان داد اثر هوش اخلاقی، صداقت- فروتنی، وظیفه‌شناسی و تجربه‌گرایی بر رفتار اخلاقی دانشجویان مثبت و معنادار بودند (۶۲). در همین راستا بختیاری و سلیمانی در تحقیق خود به این

نتیجه رسیدند که هوش اخلاقی و مؤلفه‌های درستکاری، مسئولیت‌پذیری و بخشش دانشجویان متقلّب، کمتر از دانشجویان غیرمتقلّب است؛ به عبارتی دیگر دانش‌آموزانی که از سطوح بالای هوش اخلاقی برخوردارند، کمتر در راستای رفتارهای خلاف اخلاق تحصیلی حرکت می‌کنند (۶۳). علاوه بر این‌ها در پژوهش رحیمی آشتیانی و همکاران، مشخص شد هوش اخلاقی تأثیر مثبتی بر سلامت کاری، سلامت مالی و اخلاق کاری حساب‌رسان شاغل دارد (۶۴). از سویی دیگر، یافته‌های پژوهش حکایت از رابطه مثبت و معنی‌دار میان هوش معنوی و اخلاق تحصیلی دانشجویان دارد. در واقع هوش معنوی که به‌عنوان یکی از ابعاد جدید هوش انسان محسوب می‌شود و برای حل مسائل مفهومی و ارزشی به‌کار می‌رود، می‌تواند اخلاق تحصیلی دانشجویان را پیش‌بینی کند و رشد آن، موجبات توسعه و بروز رفتارهای اخلاقی از سوی دانشجویان در تحصیل را فراهم می‌آورد. بسیاری از روان‌شناسان معتقدند که هوش معنوی توانایی رفتار کردن با دلسوزی و دانایی در حین آرامش درونی و بیرونی، صرف‌نظر از پیشامدها و رویدادهاست زیرا سبب می‌شود همه‌چیز آن‌طور که هست دیده شود (۳۸). بر همین اساس به باور هاموری و آلنزی، افراد باهوش معنوی در حین قضاوت، توانایی منصفانه و دلسوزانه رفتارکردن را دارند (۶۵). این یافته پژوهش نیز با تحقیقات پیشین صورت گرفته در این زمینه همسویی دارد. نتیجه مطالعه توصیفی دادرس و نوحی، حاکی از این است که آموزش و تقویت هوش معنوی دانشجویان پزشکی در طول تحصیل، می‌تواند انتظار داشت اخلاق حرفه‌ای آن‌ها در طی تحصیل، کار بالینی و ارتباط حرفه‌ای با بیمار افزایش یابد (۶۶). دریازاده و همکاران دریافتند هوش معنوی به‌خوبی می‌تواند موجبات رعایت سجایای اخلاقی در تحصیل دانشجویان را پیش‌بینی کرده و سبب شود تا دانشجویانی که از سطوح بالاتری از هوش معنوی

نقش هوش اخلاقی در پیش‌بینی اخلاق تحصیلی...

برخوردارند، بیشتر از دیگران، اصول اخلاقی را در تمامی امور تحصیلی خود دخالت دهند (۶۷). هم‌چنین یافته‌های الگوسازی معادلات ساختاری در پژوهش برزگر بفرویی، رضایی پور و پاکدیده نشان می‌دهد هوش معنوی ارتباط تنگاتنگی با گرایش به اعتقادات مذهبی دارد و دانشجویانی که از هوش معنوی بالایی برخوردارند، خود را در قبال ارزش‌ها، باورهای مذهبی و اصول اخلاقی مقید و متعهد می‌دانند و کمتر به رفتارهای خلاف اخلاق در تحصیل گرایش دارند (۶۸). علاوه بر این‌ها یافته‌های پژوهش حکایت از ایفای نقش میانجی هوش معنوی در رابطه میان هوش اخلاقی و اخلاق تحصیلی دانشجویان دارد. این یافته پژوهش مبین آن است که هوش اخلاقی از طریق متغیر هوش معنوی، توانایی پیش‌بینی غیرمستقیم اخلاق تحصیلی دانشجویان را دارد و بهبود هوش اخلاقی و در نتیجه رشد هوش معنوی در دانشجویان، موجبات افزایش میزان رعایت اخلاق در

تحصیل را فراهم می‌کند. بنابراین پیشنهاد می‌شود در کارگاه‌های فوق‌برنامه دانشگاهی که به کمک روان‌شناسان، مشاوران و متخصصان حوزه اخلاق، برگزار می‌شود به ضرورت و تبیین روش‌ها و رویکردهای رشد هوش معنوی و اخلاقی پرداخته شود تا شاهد بروز رفتارهای مثبتی بر اخلاق از دانشجویان در دوران تحصیل باشیم. هم‌چنین پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آتی علاوه بر هوش معنوی و اخلاقی، به بررسی نقش سایر جنبه‌های هوش در اخلاق تحصیلی دانشجویان و هم‌چنین سایر گروه‌های سنی پرداخته شود.

تقدیر و تشکر

بدین‌وسیله از معاونت پژوهشی دانشگاه فرهنگیان خراسان جنوبی و تمامی استادان و دانشجویانی که در این پژوهش یاریگر نویسندگان بودند، قدردانی و تشکر می‌شود.

References

1. Shirzadi M, Sheykholeslami M. Academic Moral Civility: The Mediating Role of Academic Engagement in the Relationship between Academic Motivation and Academic Incivility. *Ethics in Science and Technology* 2021; 16 (1): 51-59
2. hayatbakhsh S, Entesar Foumany G, hejazi M. Effectiveness of Problem-Solving Methods Training in Educational Ethic and Educational Self-Efficacy Students. *JNE* 2020; 9 (4): 31-40
3. Mirkhandan, S. Encouraging Entertainment in Lifestyle from The Perspective of Islamic Ethics. *Tourism and Leisure Time*, 2022; 7(13): 37-49.
4. Einafloo, M., Ghamari, M. The Prediction of Academic Adjustment Based on Student Coping Strategies and Academic Ethics. *Journal of Instruction and Evaluation*, 2021; 14(55): 13-34.
5. Bohlooli, F., Mahmoud Fakhe, H. The Effectiveness of Moral Intelligence on Psychological Well-Being and Academic Ethics of Female Students in the Corona Epidemic. *Journal of Research in Educational Science*, 2021; 15(55): 203-216.
6. Sabzian, S., Ghadampour, E., Mirderikvand, F. Presenting a causal model of academic engagement and academic ethics with academic cheating: The mediating role of academic self-efficacy. *Journal of School Psychology*, 2020; 8(4): 131-155.
7. Caleb E. Academic Ethics and Integrity: Rebuilding Trust in the Nigerian Higher Educational System. *Benchmark Journals*, 2020; 17(1): 1-6.
8. Azizian Kohan N, Dehghani M, Momenifar, F. The Role of Academic Ethics and Academic Help Seeking in Prediction of Academic Deception of Student-Athletes during the Covid-19 Outbreak. *Akhlāq-I zīstī*, 2022; 12(37): 1-12.
9. Alajami, A. Promoting ethical behavior and how junior investigators perceive academic integrity: Critical approach. *Current Research in Behavioral Sciences*, 2021; 2, 100027-100034.
10. Ghanbari, S., Azizi, A. The Relationship Between Ethics Behavior and The Academic Procrastination and Attitude to Cheating. *Research in Teaching*, 2022; 10(1): 296-274.
11. Cho, OH, Hwang, KH. Academic ethical awareness among undergraduate nursing students. *Nursing ethics*, 2019; 26(3): 833-844.
12. Namvar, J., Azarbayejani, M. Analysis of moral intelligence and its components based on narrations. *Political Sociology of Iran*, 2022; 5(10): 871-887.
13. Areshtanab HN, Rezvani R, Ebrahimi H, Boštanabad MA, Hosseinzadeh M. Moral intelligence and its relationship to resilience among nursing students in Iran. *Journal of Psychiatric Nursing/Psikiyatri Hemsireleri Dernegi*, 2022; 13(1): 9-14.
14. Eftekhari, J., Moslemi, F., Eftekhari, H., Samavi, A. The Status of Moral Intelligence in Elementary School Reading Textbooks. *The Journal of New Thoughts on Education*, 2022; 18(4): 7-25.
15. Heidari T, Azimilolaty H, Khorram M, Rezaei S, Mousavinasab SN, Nikbakht, R. Association between moral intelligence, burnout and quality of nursing care. *Clinical Ethics*, 2022; 17(4): 334-345.
16. Shirmohammadi Y, Araghian Mojarad F, Yaghoobi T. (2022). Moral intelligence in nurses and factors: A Review Article. *Clin Exc*, 2022; 12 (3): 35-42.
17. Hasani M, Shohoodi M, MirGhasemi S. Investigating the relationship between moral intelligence and self-efficacy with psychological well-being among the children of martyrs, veterans and sacrificers of Urmia University. *Akhlāq-I zīstī*, 2017; 6(19): 155-180.

18. Afshani, S., aboocci, A. Predicting lifestyle based on spiritual intelligence and moral intelligence in students. *Counseling Culture and Psychotherapy*, 2022; 13(51): 231-252.
19. Dacka M, Rydz E. Personality Traits and the Spiritual and Moral Intelligence of Early Adulthood in Poland. *Religions*, 2023; 14(1): 78-83.
20. Lame rad S, Ebrahimimoghaddam H. Comparing the Moral Intelligence, Social Skills and Personality Characteristics of Normal and Internet Addicted Adolescence. *Ethics in Science and Technology* 2019; 14 (3): 57-62
21. Namdar M, Kamali M, Shokooh Z, Salajeghe S. Analysis of the Relationship between Moral Intelligence and Emotional Intelligence with Employee Performance. *Ethics in Science and Technology* 2022; 17 (3): 174-179.
22. Ozturk H, Sayligil O, Yildiz Z. Evaluation of moral intelligence of healthcare professionals via the "Survey for Measuring Moral Intelligence in the Provision of Healthcare Services". *Acta Bioethica*, 2021; 27(1): 87-100.
23. Hayatbakhsh S, Entesare Foumani G, hejazi M. The Effectiveness of Ethical Intelligence Training in Educational Ethic and Educational Self-Efficacy in Tenth Grade Female Students. *Educational Psychology*, 2020; 16(56): 131-156.
24. Moeinikia M, Toosi D, Javidpour M. Modeling the Relationship between Moral Intelligence and Psychological Well-being: The Mediating Role of Religious Attitude and Moral Reasoning. *JRRH*, 2022; 8(2): 72-78.
25. Taghavi P, Mohammadpanah Ardakan A, Choobforoushzadeh A. Teaching moral intelligence and its effect on altruism and aggression in children under 7 years. *JPEN* 2022; 8 (4) :40-49.
26. Roshanzehi S, Nashtizaei N. Investigating the Relationship between Moral Intelligence and Students' Resilience by Mediating of Psychological Hardiness. *Ethics in Science and Technology* 2022; 17 (1):152-161.
27. Ahmadi chegeni, S., Sepahvandi, M., Mirderikvand, F. Predicting high-risk sexual behaviors via sensation seeking and moral intelligence mediated by emotion regulation and use of social networking sites. *Journal of Modern Psychological Researches*, 2022; 17(66): 1-12.
28. Ramezani N, Zarei Samangan R, Momenjoo N, Golibagh, M. Effectiveness of Training the Components of Moral Intelligence on Resilience and Sense of Mental Coherence in Elementary Stud. *Akhlaq-I zīstī*, 2022; 12(37): 1-14.
29. Karabey T. Reflection of nurses' moral intelligence levels on care behaviors. *Perspectives in Psychiatric Care*, 2022; 58(4): 1622-1631.
30. Nobahar M, Yarahmadi S, Raiesdana N, Delshad ES, Hajizadegan F, Ebrahimzadeh, F. Predicting moral intelligence in nursing students and its relationships with self-compassion, and cultural competence: a cross-sectional study. *BMC nursing*, 2022; 21(1): 327-333.
31. Al-Masri AR, Maabreh SM, Hatamleh HM. Moral Intelligence and Its Relationship to Social Responsibility and Achievement Motivation Among Jadara University Students. *Technium Soc. Sci. J.*, 2020; 10: 394-408.
32. Tatari F, Sadagheyani HE, Mahnaz A, Gazerani, A. (2021). A COMPARATIVE STUDY ON THE EFFECTS OF MORAL INTELLIGENCE TRAINING USING TWO MODELS, ROLE-PLAYING AND LECTURE, ON IMPROVING THE PROFESSIONALISM IN NURSING STUDENTS. *PalArch's Journal of Archaeology of Egypt/Egyptology*, 2021; 18(4): 3731-3741.

33. Talebi Ghadicolaei H, Hadinejad Z, Hosseinnataj A, Hosseini S L, Yaghoubi T. Relationship Between Moral Intelligence and Occupational Burnout in Mazandaran Pre-Hospital Emergency Staff During COVID-19 Pandemic. *J Mazandaran Univ Med Sci* 2022; 32 (212): 87-96.
34. Skrzypińska K. Does spiritual intelligence (SI) exist? A theoretical investigation of a tool useful for finding the meaning of life. *Journal of religion and health*, 2021; 60(1): 500-516.
35. Mostafavi, N. Comparative Evaluation of Wisdom Intelligence with Spiritual Intelligence and Its Relationship with Education. *Journal of Philosophical Investigations*, 2022; 16(40): 111-126.
36. Heidari T, Ghotb I. Predicting the Level of Professional Ethics in Counselors and Psychologists Based on Personality Traits and Spiritual Intelligence. *Ethics in Science and Technology*, 2023; 17 (4): 105-113.
37. Asadzadeh, N., Mohajeran, B., Ghaleei, A., Divband, A., Javadi, P. The relationship between Spiritual intelligence and its Components with Job Performance: A case of Teachers of Aslanduz city. *Journal of School Psychology*, 2019; 8(2): 7-21.
38. Mohammadi, N., fardebrahimi, F. The Successful Aging: The Role of Life Style, Spiritual Intelligence and Self-Efficacy. *Aging Psychology*, 2023; 8(4): 361-373.
39. Anwar MA, Gani A.O, Rahman ME. Acts of spiritual intelligence from Islamic perspective on emotional intelligence. *Journal of Islamic Accounting Business Research*, 2020; 4(11): 216-32.
40. Farhoush M. Developing a Spiritual Intelligence Training Package with an Islamic Approach in Dealing with Pervasive Diseases such as Covid-19. *JRRH*, 2022; 8(Special issue), 114-28.
41. Vasconcelos AF. Spiritual intelligence: a theoretical synthesis and work-life potential linkages. *International Journal of Organizational Analysis*, 2020; 28(1): 109-134.
42. Barkhordari-Sharifabad M, Kaka-Tafti S, Baštani P, Mahmoudi-Hashemi F. Investigating the Role of Spiritual Intelligence in Moral Sensitivity of Nursing Students. *IJMEHM* 2022; 15 :239-252.
43. Khorami Markani A, Yaghmaei F, Khodayari Fard M. Relationship between Oncology Nurses' Spiritual Wellbeing with Their Attitudes towards Spiritual Care Providing Based on Neuman System Model: Evidences from IRAN. *Journal of caring sciences*, 2018; 7(2): 113-118.
44. Araghian Mojarad F, Purbarar F, Marzband R, Yaghubi T. An overview of spiritual intelligence and its influential factors in health care providers. *Clin Exc* 2022; 12 (2): 14-28.
45. Rezaei Rad M, Payan S, Elahi M. The Relationship between Spiritual Intelligence and Spiritual Health with Improving the Job Performance of Employees of Langeroud University of Medical Sciences. *Quran and Medicine* 2022; 7 (3): 81-87.
46. Efendi E, Harini S, Simatupang S, Silalahi M, Sudirman A. Can job satisfaction mediate the relationship between emotional intelligence and spiritual intelligence on teacher performance?. *Journal of Education Research and Evaluation*, 2021; 5(1): 136-147.
47. Krisnanda PH, Surya IBK. Effect of emotional and spiritual intelligence on transformational leadership and impact on employee performance. *International Research Journal of Management, IT and Social Sciences*, 2019; 6(3): 70-82.
48. Arnout BA. A structural equation model relating unemployment stress, spiritual intelligence, and

نقش هوش اخلاقی در پیش بینی اخلاق تحصیلی...

mental health components: Mediators of coping mechanism. *Journal of Public Affairs*, 2020; 20(2): e2025.

49. Pasyar N, Rambod M, Behrouzi Z. The predictor role of perceived social support and spiritual intelligence in hope among thalassemia patients. *The Malaysian journal of medical sciences: MJMS*, 2020; 27(3): 75-81.

50. Parattukudi A, Maxwell H, Dubois S, Bédard M. Women's spiritual intelligence is associated with fewer depression symptoms: Exploratory results from a Canadian sample. *Journal of religion and health*, 2022; 61(1): 433-442.

51. Arsang-Jang S, Khoramirad A, Pourmarzi D, Raisi M. Relationship between spiritual intelligence and ethical decision making in Iranian nurses. *Journal of Humanistic Psychology*, 2020; 60(3): 330-341.

52. Golparvar, M. The Role of Educational Ethics in Relation between Educational Justice and Injustice with Educational Cheating: Structural Equation Modeling. *Educational Psychology*, 2015; 11(37): 51-67.

53. Yasminejad Parisa. The effect of moral intelligence training on responsibility, emotional empathy, academic ethics and interpersonal forgiveness of female students in the third grade of high school. PhD thesis in educational psychology, 2013; Shahid Chamran University, Ahvaz.

54. Abdolmaleki S, sheivandi K, hasanvand F, nafar, Z. Developing a Causal Model of Virtual Purposeful Classroom Management with students' scientific identity, Academic Buoyancy, Flourishing and Academic ethics. *Journal of Applied Psychology*, 2022; 16(4): 109-85.

55. Shahandeh A, Abdoljabbari M, Olyanasab S, Rahmani R. The Relationship between Moral Intelligence and Demographic Features of Payam-e Noor University Students of Khoys and Mahabad with Special Emphasis on Quranic and Psychological Teachings. *JRRH*, 2019; 5(3): 72-83.

56. Ostovar N, Mousavi G, Saber A. Evaluation of moral intelligence of trainees and medical interns of Kashan University of medical sciences in 2021. *Feyz* 2022; 26 (5): 579-586.

57. Kheirandish V, bahrami H, Tayebpur M, & mohamadnejad, F. Investigating The relationship between moral intelligence and clinical competence of nurses working in a teaching hospital of Dezful in 2021. *SJNMP*, 2022; 8(1): 50-64.

58. Arab Baferani F, Mosadegh H, Rafiee M. The Study the Role of Hidden curriculum in students' moral intelligence reinforcement. *MEO*, 2022; 10 (4): 95-116.

59. Rezaei, Mehdi. Investigating the effect of spiritual intelligence on the quality of nursing care in educational and therapeutic hospitals in Bandar Abbas city. Master's thesis. 2013; Islamic Azad university, Hormozgan Science and Research Campus.

60. Zoghi, L., Salmani, M. The Relationship Between Spiritual Intelligence and General Health in the Elderly: The Mediating Role of Mindfulness. *Aging Psychology*, 2022; 8(4): 349-360.

61. Moazzami M. The relationship between spiritual intelligence and Islamic lifestyle with participation in cultural activities among Basiji teachers. *Iranian Pattern of Progress*, 2022; 9(4): 303-324.

62. Mohagheghi H, Farhadi M, Rashid K, Delfan Beiranvand A. Predicting moral behavior based on moral intelligence and personality traits: The mediating role of the structure self-transcendence. *Journal of Fundamentals of Mental Health*, 2021; 23(4): 273-284.

63. Rahimi Ashtiani, A., Aghaei, M., Askarian, M.,

- Samadi Largani, M. The Effect of Emotional, Moral and Cultural Intelligence on Auditor Performance and their Relationship with Financial Health of Firms, by Studying the Adjusting Effect of Auditor Gender. *Accounting and Auditing Research*, 2022; 14(53): 97-116.
64. Bakhtiari N, Seleymani E. Moral intelligence and components of honesty, responsibility and forgiveness of cheating students are less than non-cheating students. *Culture in Islamic University*, 2017; 7(2): 205-226.
65. Hammouri KA, Alenzi SA. Spiritual intelligence and the differences among gifted and non-gifted students, according to gender and class level. *American Journal of Educational Research*, 2016; 4(15): 1086-1095.
66. Dadras F, Nouhi E. Relationship between Professional Ethics and Spiritual Intelligence of Medical Students of Kerman University of Medical Sciences in 2018. *IJMEHM*, 2019; 12: 338-348.
67. Daryazadeh, S., Yavari, M., Taghavi Ardakani, A., Kheirkhah, D., Sharif, M. R., Azadchahr, M. J., bagheri, R. Investigating the relationship between spiritual intelligence and academic performance of medical clerkships of Kashan's Shahid-Beheshti Hospital. *Horizons of Medical Education Development*, 2021; 12(1): 33-25.
68. Barzegar barafrooi K, Rezaeipour F, Pakdideh T. The role of emotional intelligence and spiritual intelligence in academic performance with the mediation of religious beliefs and mental health. *Psychology and religion*, 2022; 15(3): 151-166.

The Role of Moral Intelligence in Predicting the Academic Ethics of Farhangian University Students with the Mediating Role of Spiritual Intelligence

Seyed Alireza Ghasemi¹, Minoor Miri^{2*}

Abstract

Background and Objective: Investigating factors affecting academic ethics is of interest to researchers in this field. This study was conducted with the aim of investigating the relationship between moral intelligence and academic ethics with the mediating role of spiritual intelligence.

Methods and Materials: The research was descriptive and correlational. The statistical population, was all the students of Farhangian University of South-Khorasan in the Academic year of 2022-2023, in the number of 2612 people, with the random sampling method and based on the table of Krejcie & Morgan, 336 people, King's spiritual intelligence questionnaires (2008), ethical intelligence of Lennick & Kiel (2005) and academic ethics of GolParvar (2014). Pearson's correlation coefficient test and structural equation approach and SPSS-26 and SmartPLS-3 software were used for data analysis.

Results: Investigations show that all coefficients of the direct path related to the relationship between moral intelligence and spiritual intelligence and academic ethics of students are positive and significant ($p < 0.01$). The results showed that the relationship model between spiritual intelligence and academic ethics is positive and significant ($p < 0.05$). The results show that the path coefficient of the indirect relationship between moral intelligence and academic ethics, through the mediating variable of spiritual intelligence, is significant at the alpha level of 0.01 ($p < 0.05$). Overall, obtaining the 0.688 value for GOF shows the overall fit of the research model.

Conclusion: The research results, while pointing to the key role of spiritual and moral intelligence in students' academic ethics, point out the necessity of the aforementioned variables to the administrators of the higher education system.

Keywords: Spiritual Intelligence, Moral Intelligence, Academic Ethics, College students

1. Master's student in Educational Psychology, Department of Psychology, Birjand University, Birjand, Iran.
2. Department of Psychology and Counseling, Farhangian University, PO Box 889-14665, Tehran, Iran.